Instrumente de stimulare a investiţiei private în CDI

Steliana SANDU
Irina ANGHEL

Necesitatea intervenţiei publice în susţinerea C&D din sectorul privat

- Corectarea eşecurilor pieţei datorită caracterului de bun public al rezultatelor C&D ;
- Beneficiile obţinute din activităţile de C&D sunt mai mari decât cele însuşite de firme (spill-over)
- Nivelul insuficient, în raport cu utilitatea economico-socială, al investiţiilor private în C&D, mai ales în condiţii de criză.

Intervenția publică

- Eficiența economică şi socială
- Suportul public să fie complementar nu substitutiv
- Pachet de instrumente de stimulare
- Evaluarea impactului

Tipuri de efecte

•**Efectul de stimulare** a eforturilor de CD ale firmei ;

•**Efectul de productivitate,** sau schimbarea modului de acțiune al firmei ;

•**Efectul spill-over ,** sau schimbări în rezultatele obținute la nivelul industriei ;

•**Efectul global,** care reprezintă impactul asupra economiei în întregul ei.

Studii teoretice

Nivele de analiză	Complemen-taritate	Nesemnifi-cativ	Substituție	Total
Firma	17	10	11	38
Industrie	8	3	1	12
Țară	13	6	5	24
Total	38	19	17	74

Sursa : Jose Garcia-Quevedo, Jose Garcia-Quevedo : "Evaluation of government funded R&D activities. Do public subsidies complement business R&D?
A meta-analysis of the econometric evidence" , ZEW, May 15-16, 2003. Vienna

Efectul de complementaritate

- Danemarca (1998-2005):
- 1% creşterea cheltuielilor publice =>0,08-0,011% cre;terea cheltuielor private cu CD

În România:
- efect de substituţie ?

Distributia fondurilor pentru cercetare, dezvoltare dupa sursele de finantare

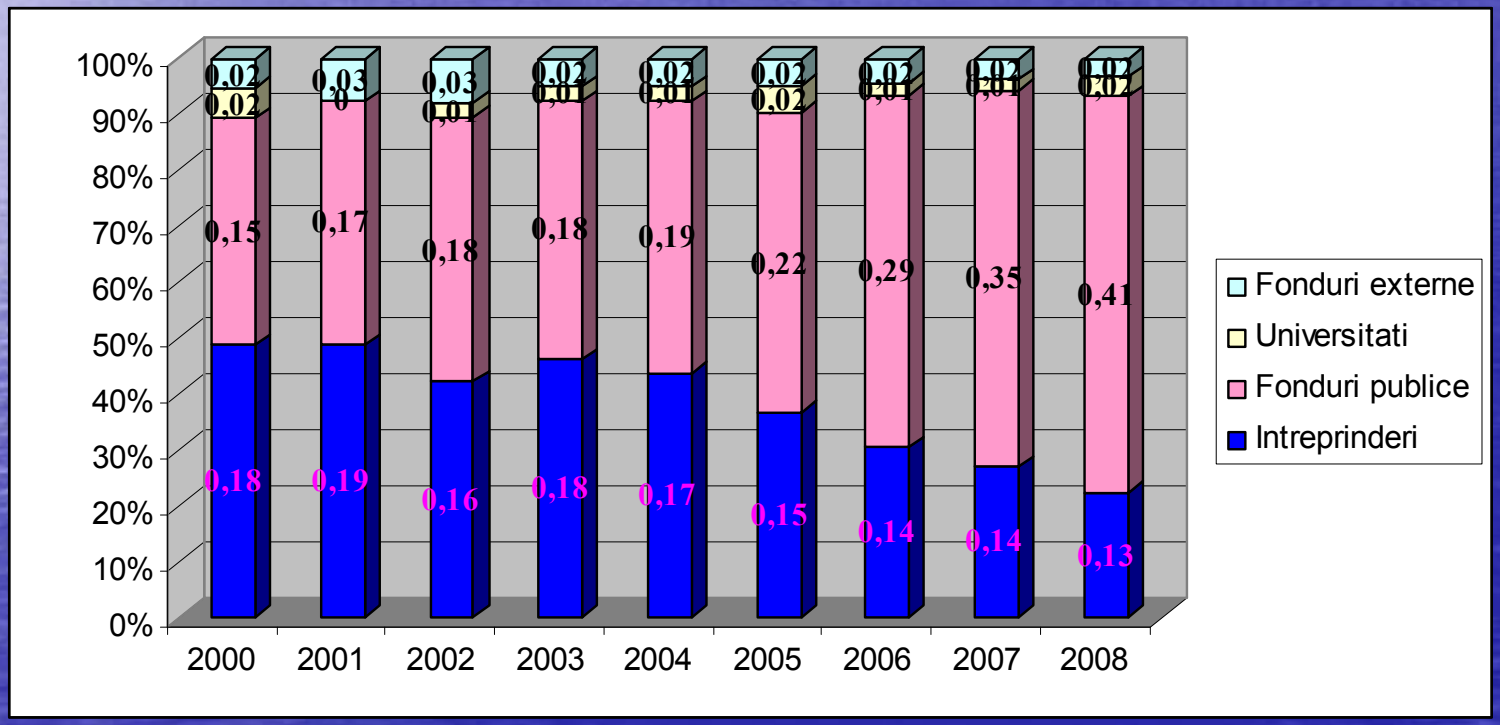

Sursa: eurostat database

In 2008

- % surselor publice în totalul cheltuieli ale sectorului privat era de 40%
- Sectorul intreprinderi reprezenta 23,26% în cheltuielilke totale pentru CD

Uniunea Europeană:

- 2006 : **"Towards a more effective use of tax incentives in favour of R&D" -** S-au definit liniile directoare ale unui sistem de stimulenete fiscale mai eficient, mai stabil şi axat mai mult pe C&D europeană
- un ghid privind :
  - elaborarea, implementarea şi evaluarea stimulenetelor fiscale pentru CDI;
  - conformitatea stimulentelor fiscale naţionale privind CD cu legile comunitare;
  - elaborarea şi implementarea unor impozite pentru următoarele grupuri ţintă

- 2010 : în Agenda *Europa 2020* se recomandă intensificarea utilizării stimulentelor fiscale pentru atingerea obiectivului 3%

- **În reformularea politicilor lor privind stimulentele fiscale, Comisia Europeană recomandă :**
- **asigurarea că stimulentele fiscale sunt usor accesibile pentru o serie mare de firme de CD ;**
- **să aibă elemente de simplificare şi costuri adminstrative reduse**
- **să existe principii si metode pentru evaluarea efectelor stimulentelor fiscale**
- **să fie la timp, eficiente şi predictibile**

Bune practici recente privind stimulentele fiscale pentru cercetare-dezvoltare

FRANTA: înfiinţat în 1983, CIR (credit d'impot recherche) reprezintă reducerea impozitului pe profit cu 30% din volumul cheltuielilor eligibile pentru C&D (respectiv, rambursarea lui după trei ani de la data efectuării cheltuielilor, în caz de profituri nule).

Cheltuielile eligibile: personal şi echipamente necesare cercetării in-house; subonctractare activităţi de C&D; asistenţă tehnologică; obţinerea şi protejarea patentelor

În condiţii de criză, începând cu 2008, CIR:

- se alocă un buget aproape dublu faţă de 2006, (3 mld euro vs 1,4 mld)
- plafonul pentru cheltuielile eligibile a crescut de la 16 mil Euro la 100 mil Euro. Pentru cheltuieli eligibile > 100 mil., CIR repr. 5%
- CIR mai mare pentru firmele care nu au beneficiat anterior (50% pt primul an, 40% pt al doilea an)
- termene de aşteptare pentru aprobare diminuate de la 6 luni la 3 luni
- baza de calcul în funcţie de vol cheltuielilor curente, nu de dinamica lor
- plata imediată, în 2009, a creditului acumulat între 2005 – 2008
- firmele noi, start-up-urile, IMM-urile pot solicita şi încasa imediat valoarea creditului

Marea Britanie:

Creditul fiscal pentru C&D (tax credit for R&D) - instrument principal pentru creşterea investiţiei private în C&D.

- Sondaj febr. 2009 relevă impactul instrumentului:
- - acoperă 8% din cheltuielile firmelor cu C&D;
- - 37% dintre firmele intervievate şi-au intensificat efortul pentru C&D

În condiţii de criză:

- deductibilitatea cheltuielilor cu C&D creşte, pentru IMM, de la 150% la 175% şi, pentru firmele mari, de la 125% la 130%
- IMM-urile cu pierderi pot încasa 24% din cheltuielile pentru C&D eligibile
- eliminarea condiţiei ca IMM să deţină drepturi de proprietate intelectuală asociate cheltuielilor lor cu C&D

OLANDA:

Actul WBSO pentru stimularea C&D prin diminuarea, pe cale fiscală, a costurilor salariale asociate activităţilor de cercetare

În condiţii de criză: bugetul WBSO creşte temporar cu 150 mil. Euro pentru 2009 şi 2010

NORVEGIA: schemă de credit fiscal

- Bugetul pentru schema de credit fiscal pentru C&D intramural cât şi pentru cercetarea extramural a crescut considerabil
- Plafonul anual pentru cheltuieli eligibile de C&D a crescut cu 25%

PORTUGALIA:

Din 29 ianuarie 2009, noua schemă de stimulente fiscale

– se extinde plafonul creditului fiscal la 82,5% din cheltuielile cu C&D

- 2 componente:
  - rata fixă de 32,5% cheltuieli totale
  - 50% din creşterea anuală a cheltuielilor

ITALIA:

-Credit fiscal de 10% din cheltuielile cu C&D, până la 15 milioane Euro cheltuieli anuale, pentru 2008 şi 2009

-Sistemul regional de impunere a venitului permite deducerea integrală a costurilor salariale cu personalul din C&D (comparativ cu doar 4600 euro deductibili în cazul personalului non-R&D)

UNGARIA - schemă complexă de stimulente fiscale pentru C&D. Ex.:

- 1. Deductibilitatea cheltuielilor firmei cu cercetarea şi dezvoltarea tehnologică în proporţie de 100% (inclusiv pentru activităţile de C&D subcontractate dacă partenerul este un centru de cercetare public sau non-profit).
- 2. Deductibilitatea cheltuielilor firmei cu CDT în proporţie de 300% dacă laboratorul companiei este localizat într-o universitate sau institut public de cercetare .
- 3. Oportunitatea de a forma rezerve pentru investiţii în C&D, fără impozitare.
- 4. Deductibilitatea donaţiilor efectuate de firme către organizaţii de interes public ce susţin activităţi de C&D.
- 5.Credite fiscale pentru donatori individuali ce susţin activităţi de C&D.
- 6. Credite fiscale acordate prin Fondul pentru Cercectare şi Inovare Tehnologică în vederea acoperirii contribuţiei firmei la proiecte de cercetare şi inovare. Instrumentele Fondului favorizează micro-companiile şi, într-o măsură mai mică, IMM-urile.

AUSTRALIA :

Până la 1 iulie 2010:

- Cheltuieli deductibile – 125% din volumul curent şi 175% din creşterea cheltuielilor de C&D

După 1 iulie 2010:

- tax-credit - cheltuieli rambursabile - 45% pentru firmele cu cifra de af. < 20 mil AUD
- - tax-credit – cheltuieli nerambursabile - 40% pentru firmele mari

CANADA:

- tax-credit federal - 20% din cheltuielile totale de C&D, curente şi de capital.

- echipamentele de C&D pot fi integral amortizate accelerat

-În multe provincii, tax-credit variază între 10% şi 20%

JAPONIA:

- tax-credit între 8 şi 12 procente din totalul cheltuielilor de C&D (în funcţie de raportul dintre cheltuielile cu C&D şi vol. Vânzărilor)
- Plafon stabilit la 20% din valoarea impozitului
- Pentru perioada 2008-2010 se suplimentează creditele de C&D pentru stimularea cercetării pe termen scurt.

CHINA:

-În 2007, centrele naţionale de C&D sunt exonerate de la plata taxelor vamale la importul unor echip. C&D

-În 2009: se extinde tratamentul preferenţial la centrele de C&D înfiinţate cu investiţii străine.

-TVA recuperabil pentru achiziţia unor echipamente de C&D produse local.

Evaluarea efectelor stimulentelor fiscale:

Literatură vastă, studii teoretice şi empirice bazate pe metodologii diverse (calitative şi cantitative)

Cvasi-consens: efecte favorabile asupra creşterii cheltuielilor private de C&D

Studii empirice relevă:
- Rezultate diferite în funcţie de tipul de scheme fiscale, specificul local, etc
- În general, reducerea fiscală a costurilor asociate C&D cu 10% => creşterea cheltuielilor private cu cercetarea de 1% pe termen scurt (2,3 ani)
şi de 10% pe termen lung (Bloom et al. 2002) sau, 1 dolar facilitate fiscală
Antrenează 1 dolar de investiţie privată în C&D (Hall et al., 2005)

- Canada: 1 dolar facilitate fiscală => creştere de 1,38 dolari
- Brazilia: 1 dolar facilitate fiscală => 3,58 dolari investiţie nou generată

ROMÂNIA...?

Țările	% GERD in PIB	% BERD in GERD	% GBOARD în total chelt.guv	Cereri patente EPO / mil populație
EU27	**1,95**	**55,0**	**1,52**	**118,3**
Austria	2,78	46,3	1,44	201,42
Bulgaria	0,49	...	0,84	3,97
Danemarca	2,72	61,1	1,65	216,08
Finlanda	3,75	70,3	2,01	250,59
Franța	2,02	50,5	1,43	137,13
Germania	2,63	67,9	1,81	301,95
Norvegia	1,62	45,4 (2007)	1,82	122,78
Olanda			1,52	205,52
Regatul Unit	1,88	47,2	1,34	84,81
România	**0,58**	**23,3**	**1,06**	**1,87**
Slovenia	1,66	62,8	1,15	64,57
Spania	1,35	45,5 (2007)	2,43	1,0
Suedia	3,75	64,0	1,53	287,03
Ungaria	1,01	48,3	...	15,15
Japonia	3,44	77,7	1,88	166,5

Sursa: Eurostat Database, 2009

Mulţumim pentru atenţie!